

Bydgoszcz, listopada 2018 r.

WOJEWODA KUJAWSKO – POMORSKI

WPS.VIII.431.16.2018

Pani [REDACTED]
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Lisewie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) w związku z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234 ze zm.), w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, ul. Toruńska 15, 86-230 Lisewo, w dniach od 17 do 18 września 2018 r. przeprowadzona została kontrola, w trybie zwykłym dotycząca realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r. poz. 1851 ze zm.) przez:

- [REDACTED] – inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy – kierownika zespołu kontrolnego, na podstawie Upoważnienia do kontroli Nr 551/18 z dnia 31 sierpnia 2018 r. wydanego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego,
- [REDACTED] – starszego inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, na podstawie Upoważnienia do kontroli Nr 553/18 z dnia 31 sierpnia 2018 r. wydanego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego,
- [REDACTED] –inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, na podstawie

Upoważnienia do kontroli Nr 552/18 z dnia 31 sierpnia 2018 r. wydanego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego,

[Dowód akta kontroli, str. 25-27]

Zakres kontroli obejmował:

- prawidłowość przyznawania i wypłaty świadczeń wychowawczych w okresie zasiłkowym 2016/2017,
- wykorzystanie dotacji na koszty obsługi zadania wraz z wdrożeniem ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Okres objęty kontrolą: od 17 lutego 2016 r. do 30 września 2017 r.

Na podstawie art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi organ właściwy. Organ właściwy może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W związku z Zarządzeniem nr 3/2016 podjętym w dniu 22 lutego 2016 r. przez Wójta Gminy Lisewo, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie został wyznaczony jako jednostka organizacyjna gminy do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego co jest zgodne z art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Zespół kontrolny stwierdził, brak zapisu dotyczącego realizacji zadań z zakresu świadczeń wychowawczych w Regulaminie organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie od dnia wejścia w życie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci do 13 lutego 2017 r. W związku z powyższym kontrolerzy poprosili o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Z uzyskanej odpowiedzi Pani ██████████ – pracownika socjalnego z dnia 18 września 2018 r. wynika, iż „... na czas wejścia w życie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci nie było dokonanej zmiany w Regulaminie organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie. Zmiana dotycząca ww. Ustawy została wprowadzona Zarządzeniem nr 1/2017 z dnia 14 lutego 2017 r.”

[Dowód akta kontroli, str. 114-114a, 139]

W dniu 27 kwietnia 2016 r. Rada Gminy Lisewo podjęła uchwałę nr XVIII/100/2016 o zmianie uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie.

Z uzasadnienia przedmiotowej uchwały wynika, że została ona podjęta z uwagi na przepisy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195).

[Dowód akta kontroli, str. 128]

Decyzje administracyjne w okresie zasiłkowym 2016/2017 poddane kontroli wydawane były z upoważnienia Wójta Gminy Lisewo i podpisywane przez osoby posiadające aktualne i kompletne do tego upoważnienia, jednocześnie posiadające stosowną delegację do prowadzenia postępowań administracyjnych w przedmiotowym zakresie.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ustalenia uprawnień do przyznawanych świadczeń wychowawczych. Decyzje administracyjne zawierały wymagane przepisami prawa pouczenia o możliwości i trybie odwoławczym, a także sformułowanie o konieczności informowania o wszelkich zmianach mających wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego.

[Dowód akta kontroli, str.140-141, 224-225]

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność ocenia się: pozytywnie z nieprawidłowościami.

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności)¹.

Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Rozliczenie otrzymanych dotacji

Wojewoda Kujawsko-Pomorski decyzjami przyznał Gminie Lisewo na realizację zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących wsparcia rodzin w ramach Programu *Rodzina*

¹ Zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli realizowanych przez pracowników Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

500+ kwotę **2.870.635,00 zł**, z czego wydatkowano kwotę 2.869.780,16 zł

Na podstawie comiesięcznych sprawozdań finansowych z realizacji budżetu Wojewoda przekazał Gminie Lisewo dotacje w kwocie 2.870.635,00 zł.

Ośrodek otrzymał z Urzędu Gminy środki w ramach dotacji, w terminach i kwotach umożliwiających realizację ww. zadań. Urząd Gminy przekazał środki w kwocie 2.870.635,00 zł, z czego na koniec roku 2016 zwrot niewykorzystanych środków wyniósł **854,84 zł** (zwrotu dokonano 9 stycznia 2017 r.) tj. zgodnie z terminem określonym w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077).

[Dowód akta kontroli, str.191-212]

2. Specyfikacja wydatkowanej dotacji

Paragraf	Nazwa	Kwota w zł
3110	Świadczenia społeczne	2.812.872,57
4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	30.331,85
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	5.613,77
4120	Składki na Fundusz Pracy	732,15
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	3.000,00
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	13.945,00
4300	Zakup usług pozostałych	2.405,00
4700	Szkolenia pracowników	879,82
Razem	X	2.869.780,16

[Dowód akta kontroli, str.197-209]

Należy stwierdzić, iż koszty obsługi realizacji ustawy o pomocy w wychowywaniu dzieci w 2016 r. wyniosły nie więcej niż 2%, co jest zgodne z art. 52 ustawy o pomocy w wychowywaniu dzieci.

W szkoleniach uczestniczyła zatrudniona na stanowisku podinspektora ds. świadczeń wychowawczych Pani ██████████. Zespół kontrolny zwrócił uwagę, iż ww. pracownik nie posiadał upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń wychowawczych od momentu zatrudnienia do dnia 26 lipca 2017 r. W związku z powyższym kontrolerzy poprosili o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Z uzyskanej odpowiedzi Pani ██████████ kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 25 września 2018 r.

wynika, iż „...zatrudniona na stanowisku podinspektora ds. świadczeń wychowawczych Pani [REDAKTOWANE] nie posiadała upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń wychowawczych od momentu zatrudnienia z powodu niedopatrzenia. Niezwłocznie po zauważeniu braku Zarządzeniem z dnia 27.07.2017 r. Wójt Gminy Lisewo wydał stosowne upoważnienie. Jednocześnie nadmieniamy, iż od dnia 22 lutego 2016 r. upoważnienie do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych posiadał poprzedni Kierownik Ośrodka, który to w imieniu Wójta Gminy Lisewo faktycznie prowadził wszelkie postępowania w sprawie świadczeń oraz wydawał w tych sprawach decyzje. Podinspektor ds. świadczeń wychowawczych od momentu zatrudnienia tj. od 29.03.2016 r. przez pierwsze miesiące zapoznawał się z obowiązującymi przepisami prawa, postępowaniem administracyjnym i jedynie wspierał Kierownika Ośrodka w prowadzeniu postępowań poprzez wykonywanie prostych czynności administracyjnych. W związku z powyższym nieposiadanie przez niego stosownego upoważnienia nie miało rażącego wpływu na realizację powierzonych zadań”.

[Dowód akta kontroli, str.234]

3. Dotacje na wdrożenie ustawy

Stwierdzono, że dotacja na wdrożenie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, przyznana decyzją Wojewody wyniosła **11.716** zł. Z faktur zaewidencjonowanych wynika, że była wydatkowana większa kwota tj. **13.945** zł, która została wydana zgodnie z przeznaczeniem. Z wyjaśnienia Pani [REDAKTOWANE] – księgowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lisewie wynika, iż „... różnica w kwocie 2.229 zł została wydatkowana z środków na obsługę programu 500+”.

Środki na wdrożenie ustawy w wyżej wymienionej kwocie zostały przeznaczone na zakup m.in. wyposażenia stanowisk pracy, materiałów biurowych, licencji oprogramowania do obsługi świadczeń wychowawczych.

[Dowód akta kontroli, str.147-190]

4. Ocena losowo wybranych akt świadczeniobiorców

Szczegółowe badanie próby 30 wniosków (P.D., W.M., S.S., K.K.A, Ś.K., F.P., M.A., G.J., K.J., R.B., M.M., K.J., S.M., M.D., B.D., D.E., S.E., Z.J., N.G., W.A., K.M., K.A., D.D., C.A., T.A., H.A., R.A., Z.E., P.A., M.A.) – otrzymujących świadczenie w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r. o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego w ramach Programu Rodzina 500 + wykazało, że formularze wniosków

o ustalenie uprawnień do świadczenia wychowawczego były kompletne i zgodne ze wzorami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze (Dz.U. z 2016 r. poz. 214 ze zm.).

[Dowód akta kontroli, str. 223, 226-233]

W dniu 3 września 2018 r. pismem znak: WPS.VIII.431.16.2018 zespół kontrolny zwrócił się z zapytaniem o liczbę wydanych decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń wychowawczych w okresie zasiłkowym 2016/2017, w tym decyzji przyznających, odmownych oraz przyznających świadczenia w formie rzeczowej.

W odpowiedzi na ww. pismo Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie wyjaśniła, iż w okresie zasiłkowym 2016/2017 zostało wydanych **507 decyzji administracyjnych** w sprawie świadczeń wychowawczych, w tym:

- decyzje przyznające prawo do świadczenia wychowawczego - 492,
- decyzje odmawiające prawa do świadczenia wychowawczego - 15,
- decyzje w sprawie przekazania świadczenia w formie rzeczowej – 0.

Dowód akta kontroli, str. 21,110]

Wydawanie decyzji administracyjnych w okresie zasiłkowym 2016/2017 określających uprawnienie do świadczeń wychowawczych oraz ich pierwsze wypłaty następowały w terminie określonym w art. 49 ust. 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, tj. w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami. Średni czas upływający pomiędzy dniem złożenia wniosku, a pierwszą wypłatą świadczenia wyniósł **33 dni**.

[Dowód akta kontroli, str.221-223]

Podstawa prawna decyzji administracyjnych winna cechować się zwięzłą i przejrzystą regulacją prawną, tzn. wskazać zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji.

W decyzjach administracyjnych dotyczących uprawnień na okres zasiłkowy 2017/2018 podlegających analizie przez zespół kontrolny stwierdzono wskazywanie w podstawie prawnej również przepisów prawa dotyczących uzasadnienia faktycznego przyznania uprawnień do świadczenia wychowawczego oraz pouczenia o przysługującym prawie do wniesienia odwołania od decyzji.

Wypłaty świadczeń wychowawczych należnych za grudzień 2016 r. dokonano zgodnie z apelem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2016 r. przed Świątami Bożego Narodzenia, wypłacona została 08 grudnia 2016 r. oraz w dniu 16 grudnia 2016 r.

[Dowód akta kontroli, str. 108]

5. Weryfikacja wniosków świadczeniobiorców w Centralnej Bazie Beneficjentów

Jednostka dokonywała weryfikacji wniosków świadczeniobiorców w Centralnej Bazie Beneficjentów przed wydaniem decyzji przyznającej uprawnienia do świadczeń wychowawczych stosownie do wytycznych MRPiPS.

Wyjaśnienia w tym zakresie złożyła p. [REDAKTOWANE] - Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie: *"organ weryfikował świadczeniobiorców w Centralnej Bazie Beneficjentów przed wydaniem decyzji administracyjnej w sprawie przyznawania prawa do świadczenia wychowawczego. Jednocześnie Ośrodek drukował ww. weryfikacje tylko w przypadku wystąpienia osób z wniosku w innych jednostkach terenowych celem dalszego postępowania"*.

[Dowód akta kontroli, str. 109]

6. Sprawozdanie z realizacji Programu Rodzina 500+

Wg sprawozdania z realizacji Programu Rodzina 500+ (stan na koniec grudnia 2016 r.) poniesione z budżetu państwa wydatki na świadczenia i na wdrożenie wyniosły w 2016 r. 2.870.635,00 zł., z czego wydatkowano kwotę 2.869.780,16 zł. Na początku roku 2017 zwrot niewykorzystanych środków wyniósł **854,84 zł** (zwrotu dokonano 9 stycznia 2017 r.). Prezentowane dane w sprawozdaniu są zgodne z obrotami konta 852 85211 3110 i sprawozdaniem Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej za okres od początku roku do 31 grudnia 2016 r.

[Dowód akta kontroli, str. 30,191-195, 208-209, 212]

Kontrolę wpisano do książki kontroli nr 5/2018.

Do ustaleń kontroli zawartych w Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia do kontroli.

W Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie dokonano żadnych sprostowań/ skreśleń/ uzupełnień.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Pani [REDAKTOWANE] - Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lisewie podjęcie następujących działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości, a w szczególności:

- dokonywanie zmian w Regulaminie organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej celem aktualizacji zadań z zakresu spraw realizowanych przez jednostkę,
- uwzględnianie w podstawie prawnej decyzji administracyjnej zwięzłej i przejrzystej regulacji prawnej, tj. wskazanie zastosowania w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji, zgodnie z art. 107 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego,
- dokonywanie aktualizacji upoważnień dla pracowników do prowadzenia postępowań administracyjnych w przedmiotowym zakresie.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oczekuję od Pani w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.